

Seksualna radnica pozitivna na HIV razmišlja o odlasku iz Tanzanije u Keniju u potrazi za boljim životom, dok čeka mušterije. © IOM 2011

Angažman IOM-a u globalnom odgovoru u borbi protiv HIV-a/side

Uloga migranata i mobilnog stanovništva (MMP) se sve više prepoznaje i razumije kada se radi o širenju HIV-a/side. Iako se migracije ne mogu automatski poistovijetiti sa ugroženošću HIV-om/sidom, niti su svi migranti izloženi povećanom riziku od HIV-a/side kao posljedice mobilnosti, u mnogim situacijama migranti su izloženi jedinstvenom skupu sociokulturnih, ekonomskih i ekoloških faktora koji ih čine osjetljivijim na HIV/sidu, uključujući nedostatak pristupa zdravstvenim uslugama i okruženja koja su podobna za razvoj ponašanja visokog rizika. Mnogi od faktora koji održavaju mobilnost, uključujući neravnopravnu raspodjelu sredstava, nezaposlenost, ekonomsku nestabilnost i političke nemire, su također odrednice povećanog rizika od HIV-a/side. Povećanje migracija na globalnom nivou postavlja jedinstven skup izazova za obezbjeđivanje pristupa prevenciji HIV-a/side, liječenju i njezi za mobilno stanovništvo. Postojeće humanitarne krize i dalje igraju ulogu u povećanom širenju i uticaju HIV-a/side.

Širom svijeta, Međunarodna organizacija za migracije (IOM) radi na rizicima i osjetljivostima vezanim za HIV/sidu u svim fazama migracijskog procesa, uključujući periode prije odlaska, tranzita, destinacije, povratka i ponovnog smještanja. Globalne aktivnosti IOM-a u oblasti HIV-a/side treba da smanje osjetljivost i rizik vezane za HIV/sidu kod migranata, pružajući svima pristup dijagnostikovanju, prevenciji, liječenju i podršci, kao i boljem razumijevanju složene interakcije HIV-a/side i migracija i borbe protiv stigmatizacije migranata u vezi sa HIV-om/sidom.

Trenutni izazovi

Uslovi koji karakterišu migracijski proces mogu da povećaju osjetljivost na HIV/sidu. Socijalni problemi koje uzrokuju migracije, nebezbedni životni uslovi, diskriminacija pri pristupu zdravstvenoj edukaciji i socijalnim uslugama i nedostatak socijalnog kapitala, mogu povećati izloženost migranata bolestima kao što su HIV/sida i mogu dovesti do kasne dijagnoze, nedovoljne zainteresovanosti za liječenje, nedostatka liječenja i potencijalnog prenosa zaraze na druge. Uporna stigmatizacija i diskriminacija koja se tiče migranata i HIV-a/side, uključujući zakon o obaveznom testiranju i zabrani kretanja ljudi zaraženim HIV-om/oboljelih od side, nastavlja da povećava osjetljivost na HIV među migrantima.

Izazovi koje postavlja osjetljivost na HIV među migrantima uključuju nedostatak podataka usmjerenih na migrante, stigmatizaciju i diskriminirajući stav prema migrantima uključujući ograničen pristup uslugama na osnovu zakonskih statusa i/ili statusa HIV-a, nedovoljna pažnja migrantima u nacionalnim strategijama vezanim za sidu, i neadekvatne sveobuhvatne usluge za mobilno stanovništvo. Djelotvorna implementacija i koordinacija prekograničnih inicijativa za HIV/sidu, kao što je pružanje usluga liječenja i prevencije za migrante koji prelaze granice, ostaje glavna prepreka za vlade i međunarodne aktere koji se bave epidemijom.

ŠTA RADI IOM?

IOM djeluje unutar okvira utemeljenom na pravima kako bi povećao pristup prevenciji HIV-a/side, njezi, liječenju i podršci pomažući zemljama da upravljaju zdravstvenim uticajima mobilnog stanovništva. Na nivou zemlje, IOM je uključen u nacionalni odgovor preko Zajedničkog tima Ujedinjenih nacija za HIV/sidu, blisko saradujući sa nacionalna komisijama za sidu i civilnim društvom. IOM je aktivan član regionalnog odgovora i mehanizama koordinacije, kao što je Zajednička inicijativa UN-a za migracije, zdravstvo i HIV u Aziji (JUNIMA), i podržava regionalna tijela koja se bave HIV-om/sidom, kao što je Razvojna zajednica Južne Afrike (SADC). Na globalnom nivou, IOM saraduje sa UNAIDS i drugim partnerima na razvoju globalnih smjernica kroz mehanizme kao što je Međunarodna radna grupa za zabrane putovanja vezane za HIV i Međuagencijska radna grupa stalnog odbora za hiv/sidu.

IOM daje kvalitetan odgovor na HIV/sidu kroz:

- Svoju globalnu stručnost u zdravstvu migranata i usvajanju pristupa na osnovu podataka koji najbolje odgovaraju na potrebe migranata
- Direktnu saradnju sa migrantima i zajednicama pod uticajem migracija u svim fazama migracijskog procesa
- Saradnju sa državama članicama u cilju uspostavljanja i implementacije višedržavnih, prekograničnih inicijativa
- Mobilizaciju multidisciplinarnih partnerstava u različitim sektorima uključujući imigracije, transport, politiku rada i krizne slučajeve
- Upotrebu globalnih operativnih struktura sa preko 400 kancelarija u više od 100 zemalja

IOM se bavi pitanjem trgovine ljudima širom Somalije, informišući rizično stanovništvo o HIV-u i rodno zasnovanom nasilju, i pružajući važne obuke o životnim uslovima. © IOM 2011

INFRASTRUKTURA POLITIKE

Angažman i politička sredstva za borbu protiv HIV-a kod migranata:

UNAIDS strategija za 2016-2021

Strategija brzog praćenja kako bi se iskorijenila sida do 2030. posmatra migrante kao ključno stanovništvo pored omladine, seksualnih radnika, muškaraca koji imaju seksualne odnose sa muškarcima, korisnike narkotika, transrodne osobe i zatvorenike (strategija cilja 6: 90% ključnog stanovništva uključujući migrante imaju pristup uslugama prevencije HIV-a do 2020)

Rezolucija o izbjeglicama i migrantima

Generalna skupština Ujedinjenih nacija A/71/L.1, septembar 2016.

Deklaracija o zaduženjima za HIV/sidu

Specijalni sastanak Generalne skupštine Ujedinjenih nacija (UNGASS) za HIV/sidu 2001.

Rezolucija o zdravstvu migranta

61. Svjetski zdravstveni savjet, 2008.

Regionalne strategije i planovi

Nacionalna zaduženja uključujući strateške planove zdravstvenog sektora, nacionalne strateške planove za HIV i sidu koji odgovaraju na potrebe migranata koje identifikuju potrebe migranata i odgovore

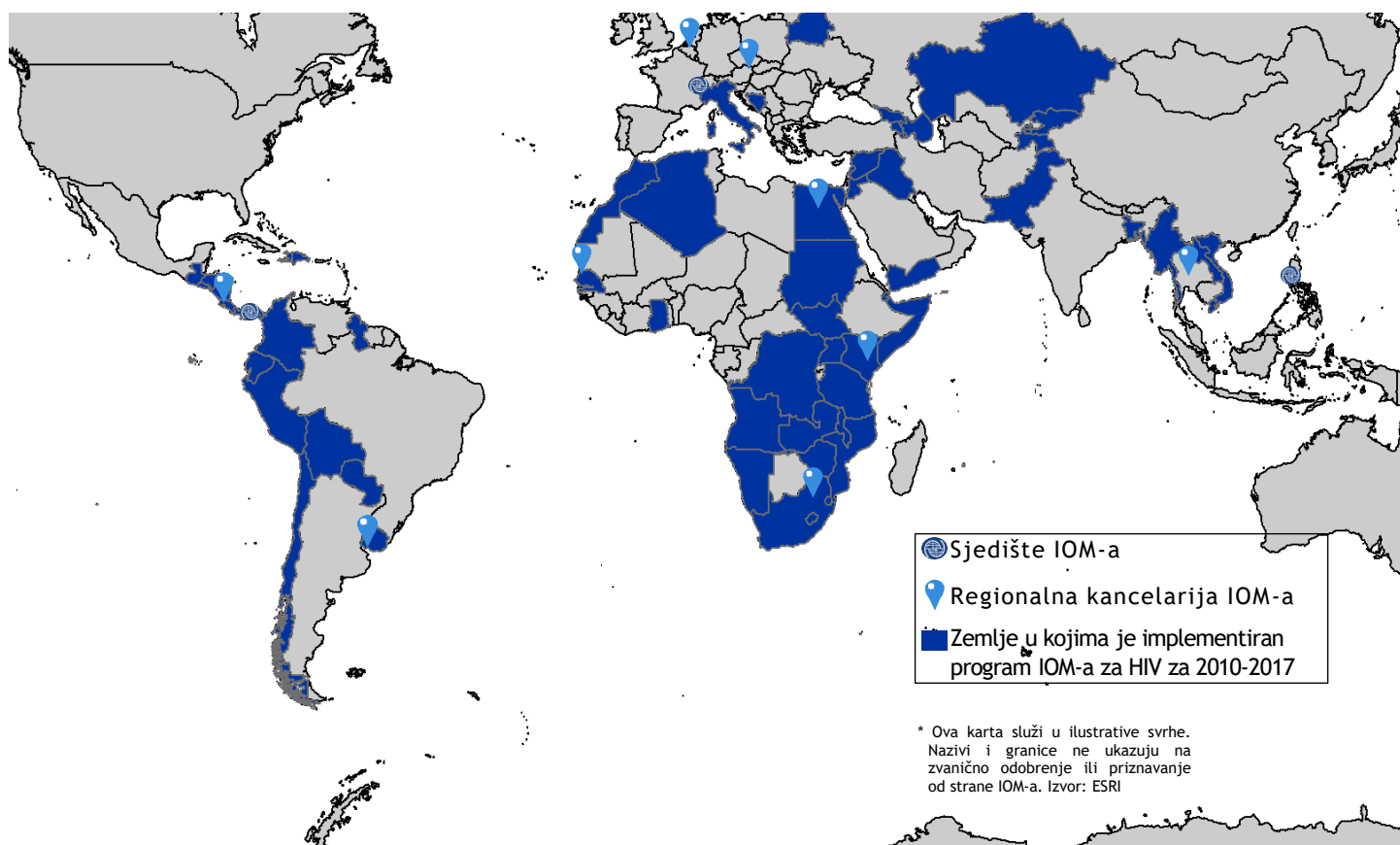
Smjernice Međuagencijskog stalnog odbora (IASC) za HIV u humanitarnom okruženju, 2010.

Konevncija o zaštiti na radu koja uključuje migrante 1958-1985 (br. 111, 155, 158, 159 i 161)

Međunarodna organizacija rada (ILO)

Programi IOM-a za zdravstvo migranata u vezi HIV-a/side

Uloga IOM-a u globalnom odgovoru na HIV, kroz Sektor za zdravstvo migranta (MHD), je da smanji rizik i osjetljivost migranata na HIV, obezbijedi ravnopravan pristup prevenciji HIV-a/side, liječenje, njezi i podršku, kao i da se bori protiv stigmatizacije u vezi migracija i prenošenja HIV-a/side. IOM takođe blisko saraduje sa državama članicama, pružajući tehničku pomoć za upravljanje zdravstvenim uticajima mobilnog stanovništva i osiguravajući ispravno tretiranje potreba migranata u vezi HIV-a. Ključne aktivnosti programa IOM-a za HIV uključuju istraživanje osjetljivosti migranata, direktan pristup uslugama za HIV, polno i reproduktivno zdravlje (SHR), kao što je dobrovoljno povjerljivo savjetovanje i testiranje (VCCT), liječenje i njega. IOM takođe saraduje sa vladama na raznim pitanjima vezanim za HIV/sidu i migracije, naročito onim koja se tiču inkluzivne, sveobuhvatne i integrisane politike i usluga vezanim za HIV/sidu a usmjerenim ka migrantima.

CILJANO STANOVNIŠTVO

IOM radi sa nezakonitim migrantima, interno raseljenim licima (IDP), izbjeglicama, zakonitim migrantima uključujući radnike migrante i imigrante, porodicama i partnerima migranata, mobilnim stanovništvom, zajednicama na koje migracije utiču, žrtve seksualnog zlostavljanja i nasilja zasnovanog na polnoj diskriminaciji (SGBV) i trgovine ljudima, tokom svih faza migracijskog procesa kako bi odgovorio na njihove potrebe vezane za HIV.

KLJUČNA PARTNERSTVA

IOM je uspostavio čvrsto partnerstvo sa državnim i međunarodnim partnerima kako bi obezbijedio djelotvornu implementaciju programa i inicijativa vezanih za HIV. Partneri uključuju civilno društvo, vlade, privatni sektor i zainteresovane strane u mnogim sektorima, uključujući trgovinu, migracije, zdravstvo i socijalne službe. IOM takođe saraduje sa regionalnim ekonomskim zajednicama i regionalnim forumima za razvoj zdravstva u cilju podrške i poboljšanja prekograničnih inicijativa.

Koisteći pristup saradnje, IOM smatra da je, kako bi se osigurao održiv odgovor na HIV, potrebno razviti kapacitete partnera kroz praćenje i pružanje tehničke pomoći, jer će partneri nastaviti da nude usluge i podržavaju korisnike dugo nakon što se projekat ili političke intervencije završe.

DOSTIGNUĆA IOM-A

Trenutni program za HIV

Od 2010, IOM je implementirao projekte vezane za HIV u 57 zemalja sa ukupnim troškovima u iznosu od 95 miliona USD. Pored toga, IOM nastavlja da pruža dobrovoljno dijagnostikovanje HIV-a i upute za liječenje kao dio aktivnosti rutinske zdravstvene kontrole za migrante širom svijeta.

U 2017. je IOM implementirao projekte vezane za HIV u 9 od 35 zemalja na listi UNAIDS, a to su: Mijanmar, Južni Sudan, Uganda, Malavi, Mozambik, Južna Afrika, Svaziland, Zambija i Lesoto.

IOM radi na podizanju kolektivne svijesti o HIV-u i sidi u Etopiji.
© IOM 2014

KLJUČNI PRISTUPI

IOM primijenjuje nekoliko pristupa kako bi osigurao najučinkovitije moguće ispunjenje potreba migranata i mobilnog stanovništva vezanih za HIV.

OSJETLJIVA MJESTA

Ovo su geografska područja gdje mobilnost stvara okruženje pogodno za povećane zdravstvene rizike u zajednici. To mogu biti mjesta gdje migranti žive, rade, prolaze ili iz kojih dolaze. Identifikovanjem ovih mjesta, IOM raspoređuje sredstva kako bi dosegao rizično stanovništvo. U Ugandi je, na primjer, IOM koristio pristup osjetljivih mjesta kako bi proširio testiranje adolescenata i mladih ljudi u žarištima na glavnom koridoru i većim rudarskim područjima. Aktivnosti u okviru ove inicijative uključuju pružanje usluga testiranja i liječenja, i dešavanje u vezi mobilizacije zajednice koja uključuju širu zajednicu u prevenciju.

IOM snabdijeva klinike u žarištima u Ugandi medicinskom i laboratorijskom opremom. © IOM 2014

INTEGRACIJA HIV-A U PRIMARNO ZDRAVSTVO I USLUGE VEZANE ZA POLNO I REPRODUKTIVNO ZDRAVLJE (SRH) I TUBERKULOZU

Kada god je to moguće, IOM podržava integraciju HIV-a u primarno zdravstvo, usluge u vezi polnog i reproduktivnog zdravlja i tuberkuloze kako bi osigurao pristup sveobuhvatnim i integrisanim uslugama za HIV i zdravlje, onima koji žive sa HIV-om ili rizikuju da se zaraze. U Mijanmaru, IOM podržava kombinovane usluge za HIV i tuberkulozu na nivou zajednice omogućavajući pacijentima koji boluje od tuberkuloze da se testiraju na HIV i pružanje kućne njege za zaražene. U kriznim situacijama (uključujući Južni Sudan, Sudan i Liban), IOM je podržao pružanje osnovnih usluga za HIV kroz programe primarnog zdravstva za interno raseljena lica i izbjeglice u fiksnim i mobilnim klinikama uz pomoć zdravstvenih radnika zajednice. U Lesotou, Malaviju, Mozambiku, Južnoj Africi, Svazilandu i Zambiji, IOM podržava uvođenje minimalnog paketa SRH u zdravstvenim ustanovama za migrante. Ovaj paket uključuje planiranje porodice, prevenciju i liječenje HIV-a i side, preporođajnu njegu, polno zdravstvo i prevenciju SGBV i štetnih kulturnih i tradicionalnih praksi u okolnim zajednicama.

U Ugandi oko 130 000 ljudi živi u ribarskim zajednicama i procjene ukazuju na to da je zaraženost HIV-om u ovim zajednicama skoro 3-4 puta veća od nacionalnog prosjeka odraslih osoba. © IOM 2014/Anna Tapia

REGIONALNI ODGOVOR NA HIV I MOBILNOST STANOVNIŠTVA

IOM podržava regionalne projekte koji udružuju vlade, civilno društvo, regionalna tijela i agencije za razvoj kako bi razvijao partnerstva koja zagovaraju zdravstvenu politiku okrenutu migrantima, razmjenu informacija i bolji pristup migranata liječenju i prevenciji HIV-a.

U Južnoj Africi, IOM je ponudio tehničku pomoć Zajednici Južne Afrike za razvoj (SADC) pri vođenju regionalnih ispitivanja u vezi HIV-a i mobilnosti i razvoja mehanizama finansiranja koji treba da se primijene na nacionalnom, regionalnom i bilateralnom nivou kako bi se podržalo zdravstvo migranata. Na Rogu Afrike, IOM je podržao Partnerstvo Roga Afrike za HIV/sidu (HOAP) u brzom procjenu mobilnosti i osjetljivosti na HIV u regionalnim lukama i u razvoju strategija za prekogranične rizike u vezi HIV-a.

U Karipskoj regiji, IOM je saradivao sa Pankarispkim partnerstvom protiv HIV-a/side (PANCAP) kako bi poboljšao pristup uslugama vezanim za HIV za migrante. IOM ima i ulogu sekretara Zajedničke inicijative Ujedinjenih Nacija za migracije, zdravstvo i HIV u Aziji (JUNIMA), koja razvija pristup prevenciji HIV-a, liječenju, njezi i podršci za migrante u Aziji.

Medicinsko osoblje održava obuke za liječenje i sprječavanje HIV-a/side, kao dio Programa za pomoć osobama koje traže međunarodnu zaštitu, koji pokriva granice Kolumbije sa Ekvadorom, Panamom i Venecuelom. © IOM 2009

Za više informacija o pomenutim aktivnostima, molimo kontaktirajte Sektor za zdravstvo migranata (MHD) na mhddpt@iom.int

